

دانشگاه تهران
دانشکده الهیات و معارف اسلامی

مجله علمی - پژوهشی
فقه و مبانی حقوق اسلامی
(مقالات و بررسیها)

شماره ۱، بهار و تابستان ۱۳۹۵
سال چهل و نهم

مجله علمی - پژوهشی
فقه و مبانی حقوق اسلامی
(مقالات و بررسیها)

صاحب امتیاز: دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران

مدیر مسئول: مجید معارف

سرمدبیر: علی مظهر قراملکی

ویراستار فارسی: سعید نظری توکلی

ویراستار انگلیسی: احمد رضوانی

نام ناشر: دانشگاه تهران

هیأت تحریریه به ترتیب حروف الفبا:

احمد بهشتی	استاد دانشگاه تهران
عبدالعلی توجهی	استادیار دانشگاه شاهد
محمدتقی فخلعی	استاد دانشگاه فردوسی
علی مظهر قراملکی	استاد دانشگاه تهران
عباس کریمی	استاد دانشگاه تهران
سید مصطفی محقق داماد	استاد دانشگاه شهید بهشتی
سید فضل الله موسوی	استاد دانشگاه تهران
آیت الله سیدمحمد موسوی بجنوردی	استاد دانشگاه خوارزمی

کارشناس مجله: آذر آقامیرزا

آماده سازی: زینب میرعزیزی

نشانی دفتر مجلات تخصصی: تهران، خیابان شهید مفتح، تقاطع خیابان شهید استاد مطهری، دانشکده الهیات و معارف اسلامی.
کدپستی: ۱۵۷۶۶۱۳۱۱۱ صندوق پستی: ۱۵۷۶۶-۴۴۱۱ تلفن: ۰۲۱-۴۲۷۶۲۱۵۳ داورنگار: ۰۲۱-۴۲۷۶۲۹۹۹
نشانی پایگاه: <http://jzfil.ut.ac.ir> آدرس پست الکترونیکی: jzfil@ut.ac.ir

- داوری مقالات این شماره، توسط اعضای هیأت داوران مجله انجام شده است.

در راستای تخصصی نمودن نشریه مقالات و بررسیها، تأسیس مجله تخصصی فقه و مبانی حقوق اسلامی (مقالات و بررسیهای سابق) با درجه علمی - پژوهشی از سوی کمیسیون بررسی نشریات وزارت علوم - تحقیقات و فناوری در تاریخ ۱۳۸۸/۱۰/۲۲ طی ابلاغیه شماره ۳/۱۱/۱۷۴۱، اعلام گردید.

مجله فقه و مبانی حقوق اسلامی (مقالات و بررسیها) در پایگاههای زیر نمایه می شود:

www.SID.ir	اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (از سال ۱۳۷۹)
www.irandoc.ac.ir	اطلاعات و مدارک علمی ایران (از سال ۱۳۸۵)
www.srlst.com	پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) (از سال ۱۳۸۵)
www.noormags.com	مجلات تخصصی شبکه جهانی نور (از سال ۱۳۸۵)
www.magiran.com	بانک اطلاعات نشریات کشور (از سال ۱۳۸۶)

دانشگاه تهران
دانشکده الهیات و معارف اسلامی

رویکرد مجله

پایداری و پویایی فقه اسلامی تا به امروز مرهون جهاد مبتنی بر مبانی مستحکم و تلاش‌های بی‌وقفه بزرگ مردانی است، که در راه حفظ و نشر آن در طول قرن‌ها و اعصار از هیچ تلاشی فروگذاری نکرده‌اند.

در همین راستا، مجله فقه و مبانی حقوق اسلامی با افتخار از مقالات علمی و پژوهشی در دو حوزه فقه و حقوق و اصول فقه جهت انتشار استقبال می‌کند.

ملاک پذیرش مقالات، رعایت شاخص‌های مندرج در صفحه راهنمای تدوین و پذیرش مقالات می‌باشد.

با آرزوی توفیق الهی
سردبیر مجله فقه و مبانی حقوق اسلامی

راهنمای تدوین و پذیرش مقاله

۱. مقاله باید شامل قسمت‌های زیر باشد:
- عنوان، چکیده فارسی، کلیدواژه‌ها، مقدمه یا طرح مسأله، شرح موضوع، نتیجه، فهرست منابع و چکیده انگلیسی.
۲. تنها مقاله‌هایی قابل بررسی است که حاصل پژوهشی بدیع بوده، قبلاً منتشر نشده و نویسنده متعهد به نشر آن در جای دیگر نباشد. ضمناً مقاله‌های ارسالی، نباید هم‌زمان به مجله‌های دیگر ارائه شود.
۳. مسؤولیت صحت و سقم مقاله به لحاظ علمی و حقوقی به عهده نویسنده است.
۴. حق ردّ یا قبول و نیز ویراستاری مقاله‌ها برای مجله محفوظ است، و مقاله‌های دریافتی بازگردانده نخواهد شد.
۵. تأیید نهایی مقاله برای چاپ در مجله، پس از نظر داوران با هیأت تحریریه مجله است.
۶. حجم مقاله از ۲۰ صفحه بیشتر نباشد.
۷. نقل و اقتباس از مقاله‌های مجله، با ذکر مأخذ آزاد است.
۸. چکیده فارسی و انگلیسی مقاله حداکثر ۱۷۰ کلمه باشد.
۹. مقاله‌ها باید طبق الگوی موجود در تارنمای دفتر مجله (<http://jhic.ut.ac.ir>) با حاشیه بالا و پایین ۵، چپ و راست ۴/۵ و میان‌سطور ۱ سانتیمتر، در محیط Word، با قلم ۱۳ BNazanin تایپ شود و چکیده، پانویس و منابع با همان قلم و اندازه ۱۱ باشد. قلم انگلیسی Times New Roman با یک فونت کمتر از قلم فارسی.
۱۰. منابع با ذکر شماره‌دهنده و به ترتیب الفبایی درج می‌شوند. شماره‌دهنده درون قلاب قرار می‌گیرد و داده‌های کتاب‌شناختی به این ترتیب می‌آیند: نام خانوادگی/ شهرت نویسنده، نام، سال انتشار درون پرانتز، عنوان کامل اثر به صورت ایرانیک یا ایتالیک (عنوان اصلی با دو نقطه از عنوان فرعی جدا شود)، مترجم/ ویراستار/ گردآورنده: نام و نام خانوادگی، محل انتشار، ناشر. برای نمونه:
- [۱] جوادی آملی، عبدالله (۱۳۸۲). ریحیق مختوم: شرح حکمت متعالیه، تنظیم و تدوین: حمید پارسانیا، قم، اسرا.
۱۱. اطلاعات مقاله‌ها به این ترتیب در فهرست منابع درج شوند: نام خانوادگی/ شهرت نویسنده، نام، سال انتشار درون پرانتز، عنوان کامل مقاله درون گیومه، نام مجله به صورت ایرانیک یا ایتالیک، محل نشر، دوره، شماره، ماه/ فصل انتشار، شماره صفحات مربوط به مقاله. برای نمونه:
- [۷] فلاحی، اسدالله (۱۳۹۱). «مکعب تقابل: روابط میان قضایای معدوله»، فلسفه و کلام اسلامی، تهران، سال ۴۵، شماره ۱، بهار و تابستان، صص ۱۲۳-۱۴۳.

۱۲. پس از آن که منابع به ترتیب الفبا فهرست شدند و به هر اثر شماره‌ای در این فهرست اختصاص داده شد، ارجاع درون‌متنی بر اساس همین شماره‌ها انجام می‌گیرد؛ به این صورت که شماره اثر مورد نظر درون قلاب ذکر می‌شود، مانند: [۷]. اگر به ذکر جلد و/یا صفحه(ها) هم نیاز بود، پس از شماره اثر، به ترتیب شماره جلد و شماره صفحه می‌آید، مانند: [۷، ص ۱۲۵] یا [۲، ج ۱، ص ۲۳]. جداکننده شماره اثر از شماره جلد و صفحه ویرگول است، ولی جداکننده شماره‌های آثار از یکدیگر، نقطه‌ویرگول است، مانند [۲، ج ۱، ص ۲۳؛ ۷، ص ۱۲۵]. شماره آثار به ترتیب اعداد طبیعی از کوچک به بزرگ تنظیم شوند.

۱۳. ارجاعات توضیحی، مانند صورت لاتین کلمات، شرح اصطلاحات و مانند آن در پانویس آورده شود.

۱۴. نویسنده لازم است طی نامه‌ای به سردبیر مجله، با ذکر کامل نام و نام خانوادگی خود (و سایر نویسندگان همکار)، رتبه علمی، آدرس، شماره تلفن و دورنگار و نشانی پست‌الکترونیکی خود را اعلام دارد.

۱۵. چنانچه مقاله‌ای چند نویسنده داشته باشد، ارائه مقاله و تمام مکاتبات و مسؤلیت مقاله با نویسنده اول است. درج نشانی الکترونیک در پایین صفحه اصلی مقاله، فقط به نویسنده اول اختصاص دارد.

۱۶. ترتیب مقالات در مجله براساس نظم الفبایی نام خانوادگی نویسندگان مرتب شده است.

۱۷. ضوابط نگارش و چاپ مقالات در این نشریه منطبق بر «شیوه‌نامه انتشار مجلات دانشگاه تهران» است که از طریق نشانی زیر قابل بارگذاری است: <http://journal.ut.ac.ir/?menu=2>. لازم است که نویسندگان محترم با مطالعه این شیوه‌نامه از ضوابط آن پیروی کنند.

فهرست

صفحه	عنوان
۱	ماهیت وفای به عهد در فقه و حقوق زهرا اکرمی
۱۷	بررسی فقهی و حقوقی احتکار در تجارت الکترونیک علی اکبر ایزدی فرد، امیرمحمد علیزاده
۳۳	نقش عرف در فقه ابن ادریس داریوش بخردیان، محمدتقی قبولی دُرافشان، محمدتقی فخلعی
۵۱	تفکیک قوا در نظام سیاسی اسلام و جمهوری اسلامی ایران حسین جوان آراسته
۶۹	رویکردی نوین در بررسی قاعده اضطرار با نگاه به موارد رفع نزاحم سیدمحمد حیدری خورمیزی
۸۳	مبانی قاعده نفی اختلال نظام در فقه اسلامی و حقوق موضوعه محمدعلی خورسندیان، الهام شرعی
۱۰۵	تسری حکم اخبار علاجیه به حوزه تعارض قرائات از منظر فقیهان و اصولیان شیعه الهه شاه‌پسند
۱۲۹	حضانة کودکان از منظر فقه امامیه و قانون مدنی طاهر علی محمدی، الهه خاکساری
۱۴۷	بررسی و تحلیل مشروعیت نمایندگی مجلس با توجه به جایگاه آن در ساختار نظام مردم سالار دینی سیداحمد میرحسینی، محمدجعفر صادق پور
۱۶۷	ماهیت عیب و ملاک تشخیص آن سیدمجتبی میردامادی